

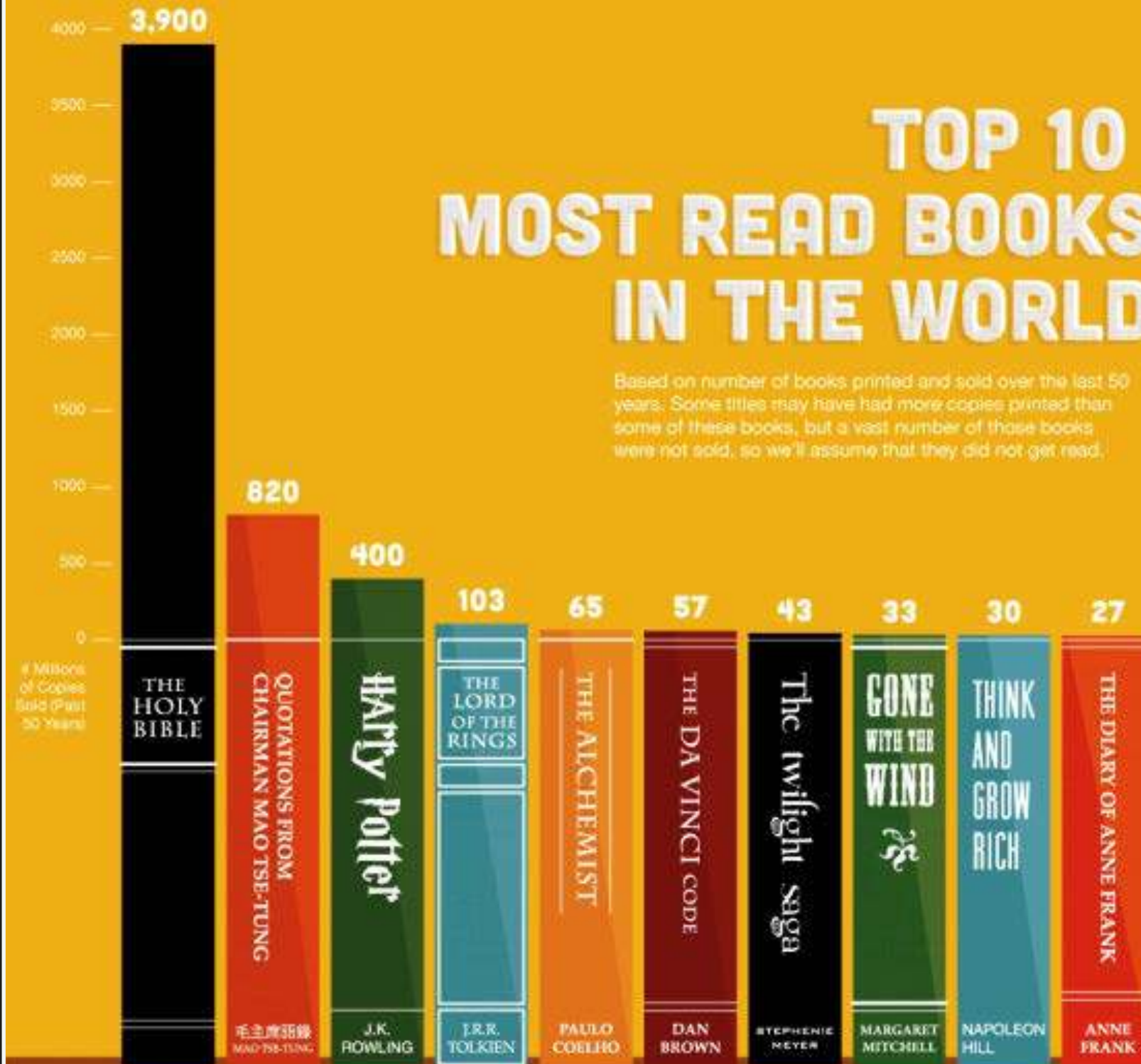
Bibelen

ER DEN TROVERDIG?

TOP 10 MOST READ BOOKS IN THE WORLD

Based on number of books printed and sold over the last 50 years. Some titles may have had more copies printed than some of these books, but a vast number of those books were not sold, so we'll assume that they did not get read.

JAREDFANNING.COM

Source: squidoo.com/mostreadbooks

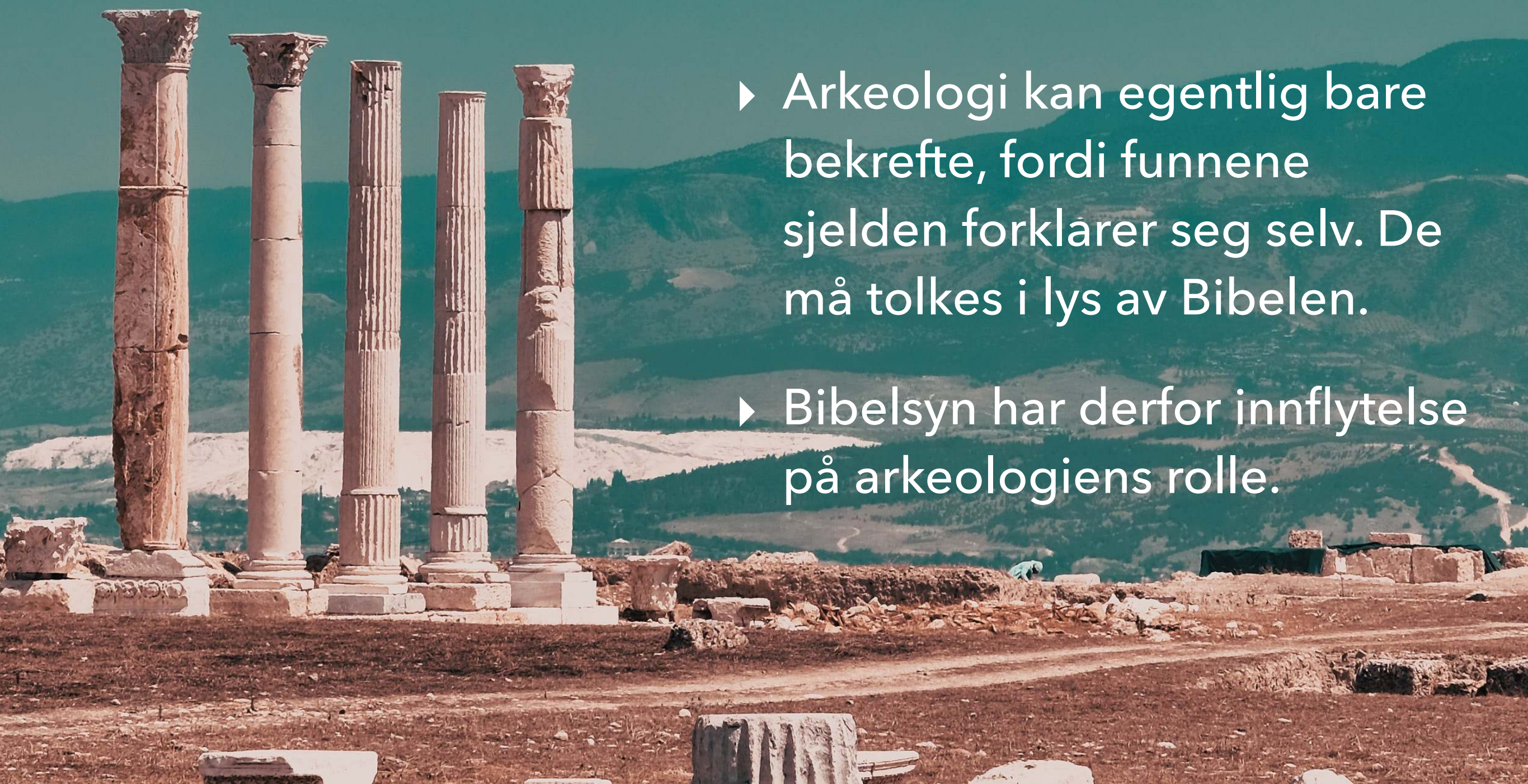
1. ER BIBELEN

HISTORISK TROVERDIG?

1. ER BIBELEN HISTORISK TROVERDIG?

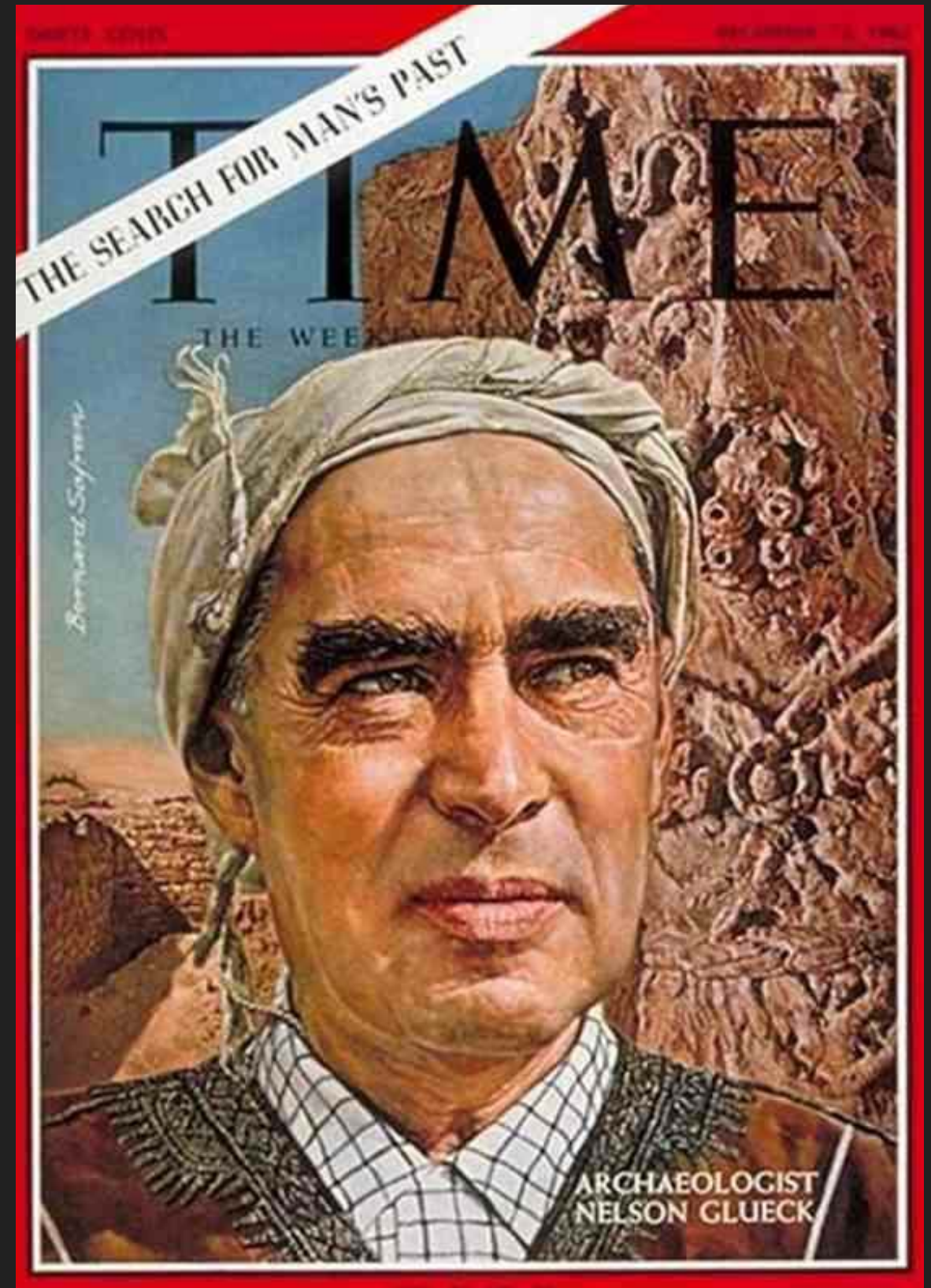
A) BIBELEN BEKREFTES AV ARKEOLOGI

- ▶ Hva kan arkeologi gjøre? Forteller den en mer "nøytral" historie?
- ▶ Arkeologi kan egentlig bare bekrefte, fordi funnene sjelden forklarer seg selv. De må tolkes i lys av Bibelen.
- ▶ Bibelsyn har derfor innflytelse på arkeologiens rolle.

NELSON GLUECK (1900–1971) (GJORDE 1500 FUNN)

"Det kan ubetinget slås fast at ingen arkeologisk oppdagelse noen gang har motsagt en bibelsk referanse. Det har blitt gjort en mengde arkeologiske funn som bekrefter klart og i nøyaktige detaljer historiske utsagn i Bibelen."

EKS. 1: TEL DAN-STELEN ("DAVIDS HUS-INSKRIPSJONEN")

- ▶ Funnet i 1993, datert til 841 f.Kr.
- ▶ "...ram, sønn av ..., konge av Israel, og ... drepte ...ja sønn av ... av Davids hus..."
- ▶ Kong Joram av Israel og kong Ahasja av Juda ble begge drept av Jehu i 841 f.Kr. (2 Kong 9)

BELSASAR AV BABYLON († 539 F.KR.)

- ▶ Daniel 5: Belsasar, sønn av Nebukadnesar, var Babylons siste konge.
- ▶ Andre kilder: Nabonidus, sønn av Nebukadnesar, var Babylons siste konge.
- ▶ 1854: Inskripsjon ble funnet der Belsasar nevnes som eldste sønn av Nabonidus.
- ▶ "Bestefar" brukes aldri på bibelhebraisk.
- ▶ Belsasar styrte Babylon 550-539 f.Kr. mens Nabonidus var i eksil.

WILLIAM F. ALBRIGHT (1891–1971)

"Oppdagelse etter oppdagelse har bekreftet nøyaktigheten av utallige detaljer og har gitt økt anerkjennelse av Bibelens verdi som en historisk kilde."

SIR WILLIAM RAMSAY (1851–1939)

"Lukas er en førsteklasses historiker; ikke bare er hans faktautsagn troverdige [...] denne forfatteren burde bli plassert sammen med de aller største historikerne. Lukas' historie er i særklasse når det gjelder dens troverdighet."

BIBELSKE PERSONER BEKREFTET

Arkeologiske oppdagelser har så langt bekreftet 53 personer i GT: 5 faraoer, 33 konger, 15 andre. F.eks. øverstepresten Hilkia (2 Kg 22) og stattholderen Tattenai (Esra 5-6).

Også mange i NT, bl.a. Korints regnskapsfører Erastus (Rom 16:23)

OPPSUMMERING:

- ▶ I de tilfellene det er mulig å teste Bibelen arkeologisk, har den blitt bekreftet igjen og igjen og igjen.
- ▶ GT er ærligere enn alle samtidige kilder, noe som øker troverdigheten.
- ▶ Legender bryr seg ikke om korrekte detaljer, mens irrelevante detaljer i evangeliene har blitt bevist som historisk nøyaktige.

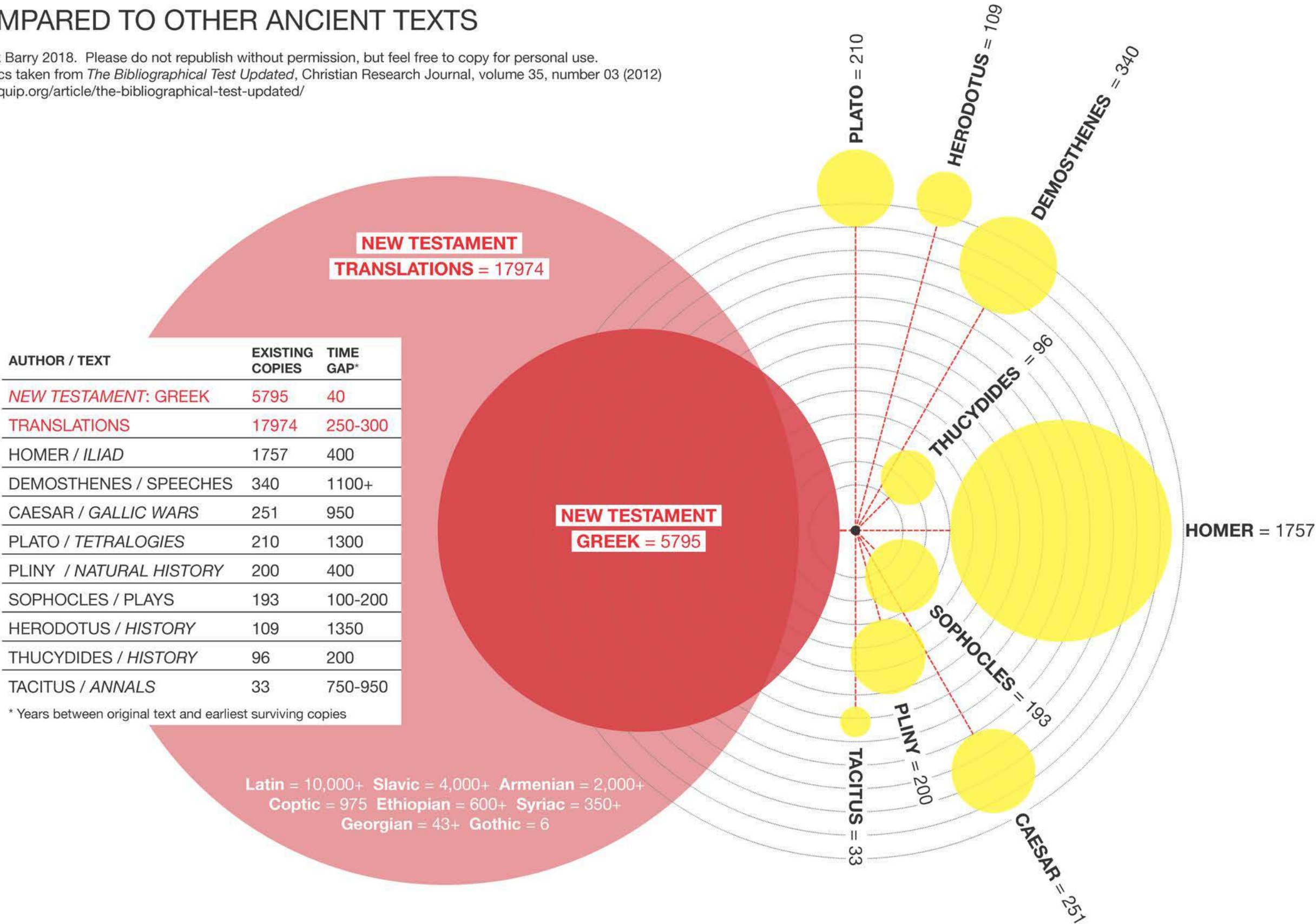
**2. HAR INNHOLDET BLITT
ENDRET OVER TID?**

Navn		Antall kopier	Skrevet	Eldste kopi	År fra original til første kopi
Herodotus: <i>Historie</i>		109	440 f.Kr.	10. årh.	1350
Pliny den eldre: <i>Naturalis Historia</i>		200	77 e.Kr.	5. årh	400
Platon: Tetralogier		210	400 f.Kr.	895 e.Kr.	1300
Julius Cæsar: <i>Galliske kriger</i>		251	50 f.Kr.	900 e.Kr.	950
Illiaden av Homer		1757	800 f.Kr.	400 f.Kr.	400
NT (gresk)		5856	50-90 e.Kr.	130 e.Kr.	40

THE TRANSMISSIONAL RELIABILITY OF THE NEW TESTAMENT

COMPARED TO OTHER ANCIENT TEXTS

© Mark Barry 2018. Please do not republish without permission, but feel free to copy for personal use.
Statistics taken from *The Bibliographical Test Updated*, Christian Research Journal, volume 35, number 03 (2012)
www.equip.org/article/the-bibliographical-test-updated/

2. HAR INNHOLDET BLITT ENDRET OVER TID?

DET NYE TESTAMENTE ER OLDTIDENS BEST BEVARTE SKRIFTER

P⁵²: Det eldste manuskriptet

ca. 120-130 e.Kr.

Joh 18:31-33 + 18:37-38

Fragment of an ancient manuscript, likely a papyrus scroll, showing dense handwritten text in a single column. The text is written in a cursive script, possibly Greek or Latin, and the parchment is heavily aged, discolored, and damaged, with significant tearing and loss of material along the right edge.

Fragment of an ancient manuscript, likely a papyrus scroll, showing dense handwritten text in a single column. The text is written in a cursive script, possibly Greek or Latin, and the parchment is heavily aged, discolored, and damaged, with significant tearing and loss of material along the right edge.

Fragment of an ancient manuscript, likely a papyrus scroll, showing dense handwritten text in a single column. The text is written in a cursive script, possibly Greek or Latin, and the parchment is heavily aged, discolored, and damaged, with significant tearing and loss of material along the right edge.

OPPSUMMERING:

- ▶ Funnet av Dødehavsrullene tyder på at GT ikke har blitt endret siden Jesu tid.
- ▶ Vi kan gå ut fra at NT i dag har mer enn 99% samme innhold som de opprinnelige tekstene hadde, og er mer lik originalen enn noen annen tekst fra oldtiden.
- ▶ Tekstmessig er det flere bevis for Jesu liv, død og oppstandelse enn for noen annen hendelse i oldtiden.

**3. HAR VI DE RIKTIGE
BØKENE?**

A) HVA SIER HISTORIEN OSS OM GT?

“Det er veldig slående at så mange forfattere fra så ulike grupper (palestinske, hellenistiske, fariseiske, essenske, kristne), over en periode fra det 2. årh. f.Kr. til det 1. årh e.Kr., viser en slik enighet om den hebraiske kanon... Ingen av disse vitnene er opptatt av å understreke autoriteten til bøkene de nevner, i stedet går de alle ut fra Bibelens autoritet, og de går videre til å debattere tolkningen av dem.”

R.T. Beckwith, “The Formation of the Hebrew Bible”

B) HVORDAN SÅ JESUS PÅ GT?

- ▶ Mark 7,9-13: "Guds bud" = "Moses sa" = "Guds ord"
- ▶ Matt 19,4-5: *Har dere ikke lest at Skaperen fra begynnelsen av skapte dem som mann og kvinne og sa: 'Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp.'*
 - ▶ 1 Mos 2,24 sies av fortellerstemmen og er ikke et sitat av Gud. Jesus siterer det likevel som "Gud sa". (jf. Hebr 4:4 om 1. Mos 2:2)
- ▶ Joh 10,35: GT er "Guds ord" og kan ikke bli satt ut av kraft (løst/brutt).
- ▶ Matt 12,40-41: Han trodde at historien om Jona faktisk skjedde.

HVORFOR ER JESU SYN RELEVANT?

- ▶ Dersom Jesus er Gud som ble menneske:
 1. Han visste hva han snakket om.
 2. En disippel står ikke over sin mester. Vi tror ikke vi vet bedre enn ham. Vi følger Jesus og stoler på det han sa.
- ▶ De som kaller GT for "Guds ord" er i veldig godt selskap.

3. HAR VI DE RIKTIGE BØKENE?

D) HVA SIER HISTORIEN OSS OM NT?

DET SOM EGENTLIG SKJEDDE:

1. Det var hele veien en bevissthet om apostlenes spesielle autoritet, og skriftene deres ble brukt og sitert mer enn noen andre skrifter.
2. Kanon var aldri åpen for nye bøker som var skrevet etter apostlenes tid.
3. Fra 100-tallet: Apostlenes skrifter (spes. en "kjerne" av evangeliene, Apg, Paulus, 1 Pet og 1 Joh) fungerte i praksis som kanon.

E) HVA MENTE JESUS OG APOSTLENE?

- ▶ Hebr 1,1-2: *Mange ganger og på mange måter har Gud i tidligere tider talt til fedrene gjennom profetene. Men nå, i disse siste dager, **har han talt til oss gjennom Sønnen.***
- ▶ "Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal aldri forgå." (Matt 24,35)
- ▶ Jesus ga sin autoritet til apostlene:
 - Luk 10,16: *Den som hører dere, hører meg, og den som forkaster dere, forkaster meg.*
 - Joh 17,18-20: *Som du har sendt meg til verden, har jeg sendt dem til verden... Jeg ber ikke bare for dem, men også for dem som gjennom deres ord kommer til tro på meg.*
- ▶ 2 Pet 3,16: *Om dette taler han [Paulus] i alle de brevene hvor han kommer inn på disse spørsmålene. Det er noe der som er vanskelig å forstå, og de ukyndige og svake forvrenger dette, slik de også gjør med **de andre skriftene...***

OPPSUMMERING:

- ▶ Det var aldri noen diskusjon om bøkene i GT. Jesus kalte dem "Guds ord" og det samme gjorde jødene og apostlene.
- ▶ Det skjedde aldri noen *utvelgelse* av bøkene i NT. De hadde autoritet helt fra starten fordi de kom fra de som hadde vært øyenvitner, blitt utvalgt og fått autoritet av Jesus. Kirken kom fram til de samme skriftene uavhengig av hverandre.

"UNDESIGNED COINCIDENCES"

(JOH 6,2-6)

- *Jesus løftet blikket og så at en stor folkemengde kom til ham. Han sa da til Filip: "Hvor skal vi kjøpe brød så alle disse kan få noe å spise?" (6:5)*
- Hvorfor akkurat Filip?
- Luk 9,10: *Da tok han dem med og trakk seg tilbake, bortover mot en by som heter Betsaida, for å være alene med dem.*
- Joh 1,44: *Filip var fra Betsaida, den byen Peter og Andreas var fra.*
- Trolig ingen konspirasjonsteori, men rett og slett sannheten.

HIDDEN IN PLAIN VIEW

Undesigned Coincidences in the Gospels and Acts

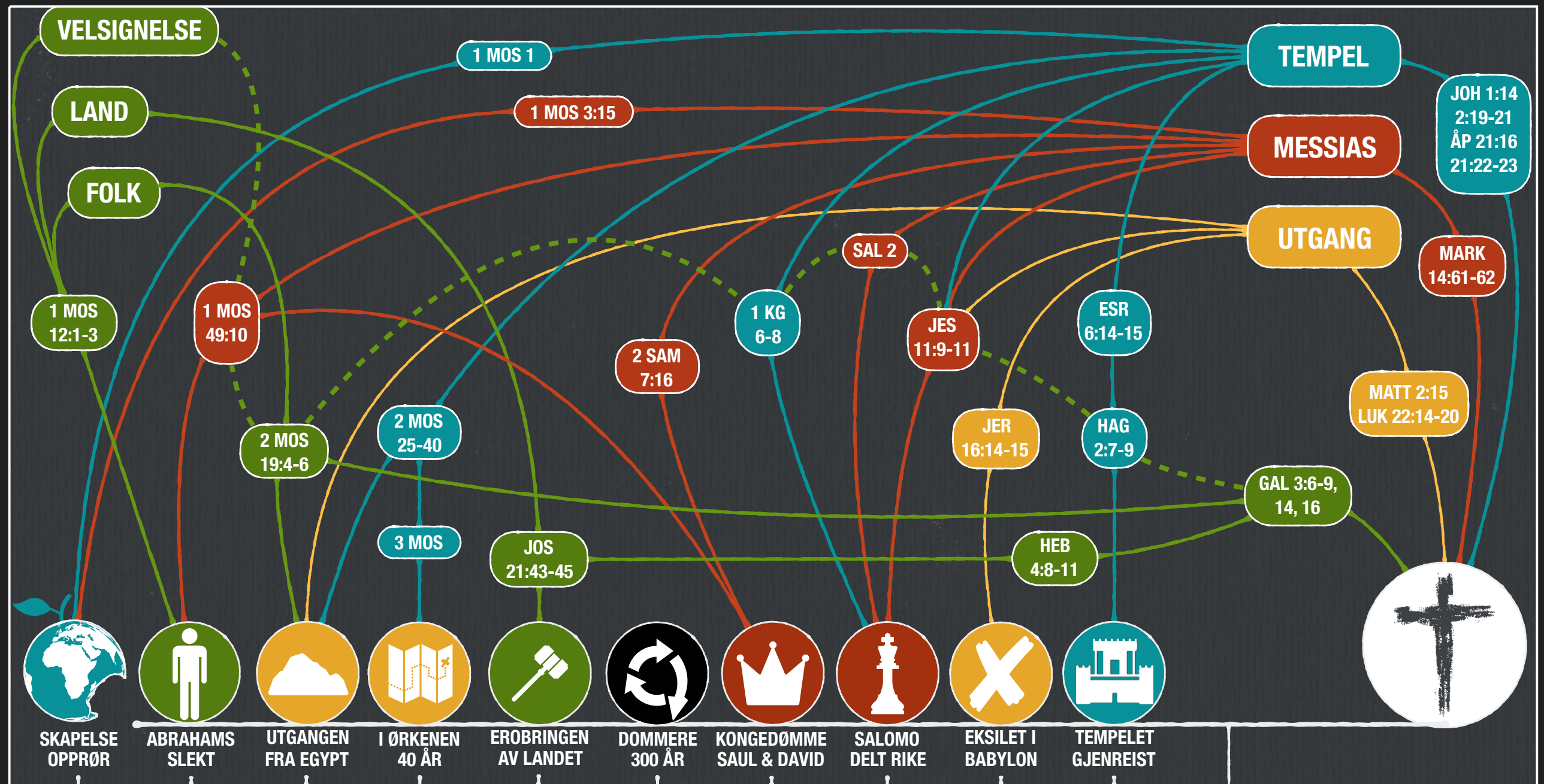
Lydia McGrew

MER "UNDESIGNED COINCIDENCES" (JOH 18,29-38)

- Lukas 23,1-4: Hvorfor tar Pilatus så lett på at Jesus sier han er en konge?
- Joh 18,29-38 fyller inn hullene ved å gi flere opplysninger om hva samtalen mellom Jesus og Pilatus dreide seg om.
- Når Pilatus undersøker nærmere, virker ikke dette som noen trussel mot romersk styre likevel.
- Og: Johannes har ikke med anklagen om å være konge, bare at han er en forbryter. Hvorfor skulle da Pilatus spørre om Jesus var konge?
- Evangeliene utfyller hverandre i detaljene fordi de forteller samme sanne historie.

4. EN PROFETISK BOK

DEN STORE FORTELLINGEN

- ▶ Redningsmannen skulle være en etterkommer av Eva → Abraham → Juda → David...
- ▶ Han kunne ikke planlegge å bli født i Betlehem (Mika 5:2)
- ▶ Han skulle foraktes, lide for våre synder, dø for våre lovbrudd, få sin grav hos en rik, se lys og gjøre mange rettferdige... (Jes 53)
- ▶ Bibelens store fortelling peker på et troverdig opphav.

HISTORISKE OPPFYLLELSER FRA AMOS 1 (SAGT CA 760 F.KR)

- ▶ Filisterbyene ble tatt av Assyria 734-701 f.Kr.
- ▶ Edom ble tatt av Assyria i 711 og 701 f.Kr.
- ▶ Moab ble tatt av Assyria i 715 f.Kr.

ER BIBELEN TROVERDIG?

35
2 Thou hast made the land to tremble; thou hast rent it: Heal the breaches thereof; for it shaketh.
3 Thou hast showed thy people hard things:
Thou hast made us to drink the wine of staggering.
4 Thou hast given a banner to them that fear thee,
That it may be displayed because of the truth. [Sē'lāh
5 That thy beloved may be delivered,
Save with thy right hand, and answer 'us.
6 God hath spoken in his holiness: I will exult;
I will divide Shē'chem, and mete out the valley of Sūc'cōth.
Gīl'ē-ād is mine, and Mā-nās'-sēh is mine;
E'phrā-im also is the defence of my head;
Jū'dāh is my 'sceptre.
8 Mō'āb is my washpot;
Upon E'dōm will I cast my shoe:
Phī-lis'ti-ā, shout thou because of me.
9 Who will bring me into the strong city?
Who hath led me unto E'dōm?
10 Hast not thou, O God, cast us off?
And thou goest not forth, O God, with our hosts.
11 Give us help against the adversary;
For vain is the 'help of man.
12 Through God we shall do valiantly;
For he it is that will tread down our adversaries.

Confidence in God's Protection.
For the Chief Musician; on a stringed instrument. A Psalm of David.
1 Hear my cry, O God;
Attend unto my prayer.
2 From the end of the earth will I call unto thee, when my heart is overwhelmed:

1 Another reading is, me. 2 Or, lawgiver. Or, Unto. 4 Or, Who will lead me &c. Or, Will not thou, O God, who hast cast us off, and goest . . . hosts? 6 Heb. salvation. Or, fainteth.

PSALMS 60.2—62.6

Lead me to the rock that is higher than I.
3 For thou hast been a refuge for me,
A strong tower from the enemy.
4 I will dwell in thy 'tabernacle for ever:
I will take refuge in the covert of thy wings. [Sē'lāh
5 For thou, O God, hast heard my vows:
Thou hast 'given me the heritage of those that fear thy name.
6 Thou wilt prolong the king's life;
His years shall be as many generations.
7 He shall abide before God for ever:
Oh prepare lovingkindness and truth, that they may preserve him.
8 So will I sing praise unto thy name for ever,
That I may daily perform my vows.
God alone a Refuge from Treachery and Oppression.
For the Chief Musician; after the manner of Jeduthun. A Psalm of David.
62 My soul 'waiteth in silence for God only:
From him cometh my salvation.
2 He only is my rock and my salvation:
He is my high tower; I shall not be greatly moved.
3 How long will ye set upon a man,
12 That ye may slay him, all of you,
Like a leaning wall, like a tottering fence?
4 They only consult to thrust him down from his dignity;
They delight in lies;
They bless with their mouth, but they curse inwardly. [Sē'lāh

5 My soul, 13 wait thou in silence for God only;
For my expectation is from him.
6 He only is my rock and my salvation:

8 Or, a rock that is too high for me. 9 Heb. tent. 10 Or, given a heritage unto those &c. 11 Heb. is silent unto God. 12 Or, as otherwise read, Ye shall be slain &c. 13 Heb. be thou silent unto God.

1. Bibelen bekreftes av arkeologien og har vist seg å være en meget troverdig historisk kilde.
2. Bibelen har ikke blitt endret over tid, men er den best bevarte teksten fra oldtiden.
3. Jesus så på GT som Guds ord, og det er hans egne ord vi finner i evangeliene. Han ga autoritet til apostlene til å ta hans ord videre. Derfor er det disse bøkene som er blitt bevart og som har autoritet.
4. Bibelens eget innhold vitner om at Gud står bak.